

Fina Surina: ¿Es molt difícil que en aquests moments les dones puguin projectar-se en processos de sortida de la violència masclista que estan patint?

Besalú, Vila Comtal | 15-05-2020 | 23:29

Fina Surina

La pandèmia mundial de la Covid-19 ha causat efectes a tots els racons de la societat. N'hi ha d'evidents, com és el cas de la sanitat i l'economia, però n'hi ha d'altres que continuen latents o, fins i tot, s'han incentivat a causa de les restriccions de confinament. És el cas de la xacra de la violència masclista, que com apunta la coordinadora de l'Institut Català de les Dones a Girona, Fina Surina, ¿ha evidenciat un notable increment de casos a tot el país?. ¿Es rellevant tenir en compte que ara més que mai, sigui de manera conscient o instintiva, és probable que les dones que es troben en situació de violència masclista estiguin focalitzant totes les seves energies en la urgència de sobreviure a aquesta situació present, tant elles com les seves criatures?, explica la tinent d'alcalde de Besalú.

Aquesta etapa de confinament i postconfinament gradual dispara els casos de violència masclista a la demarcació?

Fina Surina. La situació de confinament derivada de l'emergència sanitària per la Covid-19 representa un risc per a les dones en situació de violència masclista i provoca un impacte tant en elles com en les seves filles i fills. Hi ha menys oportunitats per verbalitzar, compartir o demanar informació o assessorament als serveis, així com per denunciar. Des de l'Institut Català de les Dones es demana l'especial col·laboració de la ciutadania. Però a més de demanar a familiars, veïnatge i amistats de dones en situació de violència masclista que estiguin més amatents a la situació al llarg del confinament, també s'activa la campanya ¿Establiment segur contra la violència masclista? per què les dones trobin el suport i la complicitat de la ciutadania quan vagin a un comerç. Es tracta d'una iniciativa per facilitar l'accés al 900 900 120 a les dones que no poden ni trucar ni escriure als serveis en trobar-se confinades amb l'agressor.

Què ens diuen les dades fins ara?

F. S. Les dades que s'han anat publicant durant les darreres setmanes han evidenciat un notable increment dels casos de violència masclista a tot el país. Segons l'última anàlisi de trucades al servei permanent d'atenció a dones en situació de violència masclista de l'Institut Català de les Dones, el nombre de trucades ha incrementat en un 88% durant el confinament. En àmbit

territorial, les trucades efectuades des de la demarcació de Girona representen el 6,4% de totes les trucades que el servei ha rebut entre el 16 de març i el 30 d'abril de 2020. Això es tradueix en un total de 138 trucades efectuades des de les comarques gironines en el primer mes i mig de confinament. En comparar aquesta xifra amb el nombre de trucades efectuades durant el mateix període de temps del 2019, observem una lleugera tendència a l'alça.

No obstant això, és probable que aquesta xifra no reflecteixi l'augment real dels casos de violència masclista a la demarcació, doncs de la mateixa manera que el nombre de denúncies ha descendit notablement durant el confinament, l'aïllament social i la situació contextual dificulten que les dones trobin espais per contactar amb recursos especialitzats i prenguin determinades decisions com pot ser la d'interposar una denúncia o sol·licitar ajuda als recursos de la xarxa. És rellevant tenir en compte que ara més que mai, sigui de manera conscient o instintiva, és probable que les dones que es troben en situació de violència masclista estiguin focalitzant totes les seves energies en la urgència de sobreviure a aquesta situació present, tant elles com les seves criatures. És per això que és molt difícil que en aquests moments les dones puguin projectar-se en processos de sortida de la violència que estan patint, mobilitzar la demanda d'ajuda i vincular-se a un servei o recurs.

Van ser més de cinquanta dies de confinament estricte. S'esperava el que ha passat fins ara en termes de violència masclista o les xifres l'han sorprès?

F.S. Des de l'inici del confinament, són múltiples les veus expertes -institucions internacionals i nacionals, serveis públics, entitats especialitzades en violències masclistes, professionals de la xarxa d'atenció...- que han alertat sobre com les situacions de convivència perllongada amb l'agressor durant el període de confinament poden incrementar el risc de patir violències masclistes, amb l'agreujant de la dificultat per a les dones i les seves filles i fills de no poder trobar el suport de familiars, professionals i altres recursos a causa de l'aïllament social imposat. Per aquest motiu, l'increment dels casos de violència masclista que evidencien les dades no ha sorprès, sinó que mostra allò que ja s'esperava a l'inici d'aquesta situació excepcional. L'objectiu ha estat i és que no hi hagi cap dona desatesa malgrat el confinament.

Des de l'Institut Català de les Dones a Girona s'ha multiplicat el treball i les gestions per atendre aquesta xacra, durant aquests dies?

F. S. Durant aquests dies de confinament, un dels objectius principals de l'oficina de l'Institut Català de les Dones a Girona ha estat el de garantir, en les actuals circumstàncies, l'atenció a les dones en situació de violències masclistes. Malgrat que hem hagut de limitar el treball i les gestions de manera presencial, prioritzant les atencions telefòniques i telemàtiques, des de l'inici del confinament s'han incrementat les accions de seguiment, especialment entre les usuàries identificades que es troben actualment en una situació de violència masclista i conviuen amb l'agressor. Tanmateix, s'han prioritzat les gestions per tal de facilitar l'accés als serveis d'acompanyament psicològic i d'assessorament jurídic de l'ICD.

D'altra banda, s'han multiplicat els esforços i les actuacions amb l'objectiu de crear nous espais de coordinació amb les professionals de la xarxa territorial. Aquests espais tenen l'objectiu de compartir fàcilment informació d'interès durant la situació de confinament, difondre recomanacions per a professionals d'atenció, posar a l'abast dels serveis territorials els recursos especialitzats disponibles (tant els ja existents com els que s'han creat específicament en aquestes darreres setmanes) i facilitar la gestió de casos, especialment aquells de major risc. L'erradicació de la violència masclista és una prioritat per al Govern i treballem cada dia des de l'Institut Català

de les Dones amb l'horitzó d'avançar i millorar els mecanismes de prevenció, sensibilització, detecció, atenció i recuperació de les dones víctimes de la violència masclista i els seus infants, en coordinació amb els diferents departaments de la Generalitat que treballen amb l'atenció a dones víctimes de violències masclistes, i també amb les Diputacions, els Consells Comarcals, els Ajuntaments, les entitats municipalistes, i el Consell Nacional de Dones de Catalunya.

En últim terme, s'està treballant amb més energies per promoure la formació i especialització dels i les professionals de la xarxa territorial, posant a disposició dels serveis territorials programes formatius per a desenvolupar de la manera més acurada i adient possible l'atenció a acompanyament a dones en situació de violència masclista.

Explica que la violència masclista també engloba les agressions als menors. Heu notat un increment, en aquest sentit?

F. S. De la mateixa manera que la situació de convivència permanent incrementa el risc de les dones en situació de violència masclista, el confinament també incrementa el risc d'agressions cap a les i els menors, en efecte. Ara que estem més que mai a casa, infants i joves poden haver vist incrementades i agreujades les situacions de violències per la convivència forçada amb els seus agressors. Els nens, nenes i adolescents conformen doncs un col·lectiu de risc enfront de la violència masclista i l'exposició a aquesta pot comportar greus conseqüències per a la seva salut integral a llarg termini.

En aquest sentit, l'Institut Català de les Dones posarà en marxa aviat una campanya adreçada a infants i joves lliures de violències masclistes amb l'objectiu d'augmentar la protecció i seguretat de nenes i nens, adolescents i joves en situació de confinament davant les violències masclistes. La iniciativa facilita la identificació de les violències que estan patint en les seves diferents manifestacions, apropa els recursos existents i vol promoure un espai virtual de suport i sororitat col·lectiu que trenqui el seu aïllament.

En cas que hi hagi algun rebrot que ens retorni al confinament, es canviaria o reforçaria alguna cosa sobre la gestió d'aquest aspecte?

F.S. En cas que hi hagi un rebrot estaria bé poder reforçar i millorar les mesures adoptades per a donar resposta a les necessitats actuals i immediates de les dones que es troben en situacions de violències masclistes i els seus fills i filles durant el confinament, sí. Es tractaria d'emprendre actuacions d'urgència de manera més planificada i fonamentada, a partir de l'experiència i coneixement que ens ha brindat aquest període de confinament. Per exemple, reforçant els serveis d'atenció a les dones per apropar el servei a la població durant el confinament i garantir-ne o facilitar-ne l'accessibilitat, així com donar suport en major mesura a les entitats especialitzades, especialment a les entitats petites, per tal que puguin seguir oferint els seus serveis, doncs desenvolupen un paper fonamental en la prevenció, atenció i abordatge de les violències masclistes.

D'altra banda, en un nou escenari de confinament seria imprescindible una bona planificació de desconfinament per garantir l'acompanyament de les dones en situació de violència masclista i els seus fills i filles, així com oferir serveis i recursos amb capacitat per abordar els casos que emergeixin després del confinament. És probable que augmentin els casos i diverses veus expertes afirmen que el desconfinament pot incrementar encara més el risc per a les dones que es troben en situació de violència masclista, ja que a mesura que les dones vagin recuperant la seva vida social?, pot disminuir la sensació de control dels agressors i, conseqüentment, que s'incrementi el

risc de violència física. Tanmateix, és possible que dones que ja havien decidit separar-se hagin hagut de posposar-ho a causa de la pandèmia. Això converteix el desconfinament en una etapa perillosa, ja que les ruptures poden incrementar-se durant els pròxims mesos i cal recordar que aquest és el moment de major risc per a les dones en situació de violència masclista. Serà importantíssim, doncs, tenir en compte les greus conseqüències que aquesta situació comportarà per a les dones, les quals resultaran de les més damnificades per la crisi.

Si ens centrem ara amb el seu municipi, Besalú, d'on és la tinent d'alcalde, com s'està vivint la pandèmia de la Covid-19?

F. S. S'està vivint amb preocupació pel desenvolupament de la situació sanitària i seguint atentament la seva evolució. Primer de tot, cal traslladar a professionals de molts àmbits diferents un agraïment i reconeixement per l'extraordinària tasca que han realitzat aquests últims mesos. I també destacar la resposta de les besaluenques i els besaluencs davant la pandèmia: aquesta ha estat excepcional, responsable i solidària. Ressaltar l'important moviment vilatà que s'ha creat a Besalú per donar resposta a les necessitats que han anat sorgint en col·laboració i coordinació de l'Ajuntament. La nostra prioritat són les persones i la recuperació ha d'arribar de la mà del control de la pandèmia. L'excepcionalitat de la situació ha de ser una oportunitat per repensar, imaginar i fer de Besalú un lloc millor, més segur, més agradable, més bonic.

Autor: Redacció